

Bildande av naturreservatet Garnanäs i Ronneby kommun

Beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) att förklara det område som avgränsats på bifogad karta (bilaga 1) som naturreservat.

Naturreservatets namn ska vara **Garnanäs**.

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Garnanäs
Kommun	Ronneby
Socken	Bräkne-Hoby
Lägesbeskrivning	Ca 8 km S-SV om Bräkne-Hoby kyrka längst i S på udden Pilken
Kartblad	Ekonomiska kartan 03F5a-b, 03F4b
Naturgeografisk region	Blekinges sprickdals- och ekskogsområde
Kulturgeografisk region	Sydsvenska odlingsbygderna
Fastigheter	Garnanäs 1:2 (del av), 1:3 (del av) och 1:4 (del av)
Markägare	Privat
Servitut	Avtalsservitut 1081IM-11/6535 (elledning)
Samfälligheter, nyttjanderätter	-
Andra gällande bestämmelser	-
Areal	Totalt 22 ha
Naturvårdsförvaltare	Länsstyrelsen

Syftet med naturreservatet

- *Bevara biologisk mångfald* i skogsmiljöer, strandängar och stränder med rödlistade och andra för Blekinge ovanliga arter inom insektsfauna, kärlväxtflora, mossflora, svamp- och lavflora.
- *Vårda och bevara värdefulla naturmiljöer* i form av betade skogar som domineras av ädellövträd, med hällmarksskog, sumpskog och kärr, havsstrandängar och stränder med berghällar och klippor.
- *Trygga tillgången till ett för friluftslivet betydelsefullt område* i kustnära miljö samt tillgodose allmänhetens möjlighet till rörligt friluftsliv som kan ge rika natur- och kulturupplevelser och erbjuda en tilltalande landskapsbild.

Beskrivning av området

Reservatet som är ca 22 ha stort och omfattar ett landområde på södra delen av udden Pilken samt några strandnära mindre öar och skär, ligger på nivåer upp till drygt 10 meters höjd över Östersjön. Berggrunden består av finkornig gnejs, så kallad Blekinges kustgnejs bildad under Paleoproterozoikum (ålder: 2,5–1,6 miljarder år). Jordlagren domineras av moränjord som ofta är rik- och storblockig. På flera ställen finns berg i dagen. På en låglänt mindre yta utgörs jordarten av torv.

Udden är skogbevuxen med ädellövdominerad skog, där trädsiktet utgörs av främst bok och en del ek och avenbok med inslag av andra lövträd samt tall. Al, varav en del med grova socklar, växer i sumpskogar. Skogslind förekommer också och några gamla grova tidigare hamlade lindar finns i äldre hagmarksområden. Tall finns främst kring hållmarkerna, där det även växer krattekar. Busksiktet utgörs av bland annat berberis, en, hagtorn, björnbär och olika rosor såsom ludd- och flikros. I skogarna finns gott om död ved. Fältsiktet är varierande i de skuggiga skogarna med växter som lundgröe och myskmadra. Bitvis förekommer mycket mossor, bland annat stora kuddar med blåmossa och på hållmarkerna fina lavmattor med renlav. På delar av låglänta områden längs stränder, intill en igenvuxen vik och på de små skären, förekommer havsstrandängar. Vid en del stränder finns berghällar och klippor. Hela området betas och består till största delen av betade skogar.

Kustgnejsen användes förr till gatstenstillverkning och i reservatet finns spår från äldre tiders stenbrytning i form av brott och stenhögar. Försvarsanläggningar i form av bunkrar tillhörande den så kallade Per Albinlinjen finns vid stränderna.

Skälen för beslutet

Skogsstyrelsen har avgränsat en nyckelbiotop på 18,6 ha som täcker nästan hela udden, varav största delen (16,8 ha) ligger inom reservatet. Nyckelbiotopen består av ädellövskog, betad skog och hållmarkskog med förekomst av jätteträd, rikligt med död ved samt rik förekomst av vedsvampar, värdefull kryptogamflora och lägre fauna. Det aktuella området i Garnanäs omfattas av ett gammalt naturvårdsavtal med Skogsstyrelsen. Detta naturvårdsavtal ska upphävas när området har blivit naturreservat.

Det finns en rad prioriterade bevarandevärden som motiverar områdets skydd som naturreservat, för markslag, naturtyper, strukturer och funktioner, arter, kulturmiljöer och friluftsliv. Betade skogsmarker med ädellövskogar, liksom hållmarker och strandängar är av stor betydelse för områdets mångfald av skyddsvärda naturtyper, ekosystem och arter. Ädellövskogen innehåller en stor del avenbok, vilket är en ansvarsskogstyp för Blekinge. Delar av ädellövskogen har vissa naturskogsvärden och har potential att utveckla naturskogskvaliteter. Kulturpräglade naturmiljöer med tidigare hamlade gamla lindar och betade strandängar är i behov av fortsatt hävd.

Till viktiga strukturer och funktioner räknas bok och ek med flera ädellövträd, tallar, grova tidigare hamlade skogslindar, senvuxna träd, gamla träd, hålträd, boträd, döende och död ved, stenmurar, stenbrott och stenrosen, hållar, klippor och strandmiljöer påverkade av vattenståndsväxlingar.

I Garnanäs har noterats rödlistade arter av lavar och svampar. Gammelekslav och stiftklotterlav är rödlistade som sårbara (VU). De är signalarter på gamla ekar, för ekområden med mycket höga naturvärden och visar på en lång historisk kontinuitet av gamla, grova jätteekar. Grå skärelav, rödlistad som nära hotad (NT) är också signalart för lång kontinuitet av gamla ekar. Av svampar förekommer den rödlistade skillertickan (VU).

Området innehåller kulturhistoriska lämningar i form av stenbrott, bunkrar, stenrösen och stenmurar. Reservatets naturskönhet med dess biologiska och kulturhistoriska värden gör det även värdefullt för friluftslivet. Till prioriterade bevarandevärden hör att Garnanäs ingår i ett större sammanhängande område med höga upplevelsevärden. Det finns vandringsmöjligheter i skogsmiljöer i det kustnära området, med utsikt och en tilltalande landskapsbild.

Garnanäs ingår i ett större område av *riksintresse för naturvården* (NK10 Bräkne-Hoby skärgård) enligt 3 kap 6 § miljöbalken. För att områdets naturvärden, kulturhistoriska värden och värden för det rörliga friluftslivet ska bevaras och förbättras är området i behov av ett omfattande skydd och väl planlagda skötselåtgärder samt uppföljning av områdets utveckling. Bildandet av naturreservatet Garnanäs bidrar till att uppfylla miljö kvalitetsmålen *Levande skogar*, *Ett rikt växt- och djurliv*, *Myllrande våtmarker* och *Ett rikt odlingslandskap* samt *Generationsmålet*. Den biologiska mångfalden och natur- och kulturmiljön bevaras, främjas och nyttjas hållbart.

Reservatsföreskrifter

Med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken föreskriver länsstyrelsen följande:

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark och vattenområde inom reservatet.

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. vidta åtgärder som förändrar områdets topografi, hydrologi eller ytförhållanden såsom att anlägga väg, spränga, gräva, schakta, dränera, utfylla, tippa, muddra, valla in eller anordna upplag,
2. uppföra byggnad, mast, antenn, luft- eller markledning, eller annan anläggning,
3. avverka skog eller bortföra torra träd eller stubbar,
4. plantera eller så träd, buskar eller andra växter,
5. inplantera för området främmande växt- eller djurart,
6. utfodra vilda djur,
7. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel eller tillföra handels- eller naturgödsel,
8. använda parasitbekämpningsmedel som utsöndras med spillningen i form som är skadlig för insekter,

Vidare är det förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd:

9. lagra virke eller skogsbränsle under vedinsekternas huvudsakligaste flygtid,
10. tillskottsutfodra betesdjur eller stödutfodra vilda djur,

B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter som ingår i reservatet

Ägare och innehavare till särskild rätt till fastigheter förpliktigas tåla att följande åtgärder utförs och vidtas, inom hela området om inget annat anges:

1. utmärkning av reservatet och att informationstavlor om reservatet sätts upp och underhålls,
2. utglesning och röjning, hamling av gamla lindar och nyhamling, samt vid behov slåtter inom berörda delar,
3. årlig betesdrift samt uppsättning och underhåll av stängsel inom reservatet,
4. uppförande och underhåll av vandringsstigar, spänger och liknande anordningar för allmänhetens tillgänglighet,
5. undersökningar av djur- och växtliv samt av mark- och vattenförhållanden,
6. uppföljning av områdets skötsel samt miljöövervakning.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken, om rätten att färdas och vistas och om ordningen i övrigt i reservatet

Det är förbjudet att inom reservatet:

1. skada mark, förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning,
2. prospektera efter mineral,
3. skada stenmurar, odlingsrösen eller andra kulturhistoriska lämningar,
4. otillbörligt störa djurlivet,
5. skada växande eller döda träd och buskar, eller vegetation i övrigt,
6. plocka mossor, lavar eller vedlevande svampar, annat än vad som rimligen behövs för artbestämning,
7. inplantera för området främmande växt- eller djurart, liksom för trakten främmande raser/typer,
8. medföra ej kopplad hund annat än vid jakt,
9. framföra fordon, rida eller cykla,
10. tälta mer än ett dygn eller ställa upp husvagn eller husbil,
11. göra upp eld annat än på särskilt iordningställd eldstad,
12. fänga och insamla ryggradslösa djur på sådant sätt att deras biotoper eller reproduktionsmiljöer skadas eller förstörs.

Vidare är det förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd:

13. bedriva vetenskaplig forskning som omfattar provtagning eller installation av utrustning,
14. nyttja området för tävling eller övning som kan verka störande på naturen eller på allmänhetens friluftsliv,
15. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt, snitsel, inskrift eller därmed jämförlig anordning.

Föreskrifter under A och C skall inte utgöra hinder för

- utövande av nyttjanderätter och servitut eller underhåll och reparationer av befintliga ledningsnät enligt gällande servitut och rättigheter.
- förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att vidta de åtgärder som erfordras för reservatets vård och skötsel och som framgår av föreskrifterna B1-4 ovan.
- innehavare av särskild rätt till fastigheter eller innehavare av annan rätt att utnyttja sina rättigheter.

Länsstyrelsen vill erinra om att även andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna gäller för området. Av särskild betydelse för reservatet är bl.a:

- 7 kap 28 a-b §§ miljöbalken med krav på tillstånd för att bedriva verksamhet eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturmiljön i ett Natura 2000-område.
- strandskyddsbestämmelserna enligt 7 kap 15 § miljöbalken.
- föreskrifterna i kulturmiljölagen (1988:950).
- terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594) med vissa förbud mot körning i terräng.

Ärendets beredning

Det aktuella området vid Garnanäs omfattas av ett gammalt naturvårdsavtal med Skogsstyrelsen från 1998. Det var ett av de första naturvårdsavtalen som skrevs i Blekinge och ersättningsnivån blev mycket låg. Fastighetsägaren har därför begärt att Länsstyrelsen ska besluta om naturreservat, så att naturvårdsavtalet med Skogsstyrelsen kan upphävas och full intrångsersättning betalas ut. Skogsstyrelsen avgränsade en 18,6 hektar stor nyckelbiotop på det aktuella området vid Garnanäs 2004. Länsstyrelsen påbörjade 2008 arbetet med planera ett blivande naturreservat benämnt Biskopsmåla - Bräkne-Hoby skärgård, där även Garnanäs ingick. Under 2014 valde länsstyrelsen att dela upp området i två delar, där Garnanäs skulle utgöra ett eget naturreservat.

Under hösten 2014 utarbetade Länsstyrelsen ett förslag till beslut för naturreservatet Garnanäs, med landområdet som i huvudsak motsvarar naturvårdsavtalet. Beslutet har sänts på remiss till berörda myndigheter och förelagts sakägare för yttrande under hösten 2014.

Yttranden har inkommit från Försvarmakten, SGU, E.ON och Ronneby kommun som inte har något att erinra.

Beslutets giltighet

Detta beslut gäller den dag det vunnit laga kraft. Föreskrifterna enligt 7 kap 30 § MB träder i kraft den dag som framgår av kungörelsen i författningssamlingen och gäller omedelbart även om de överklagas.

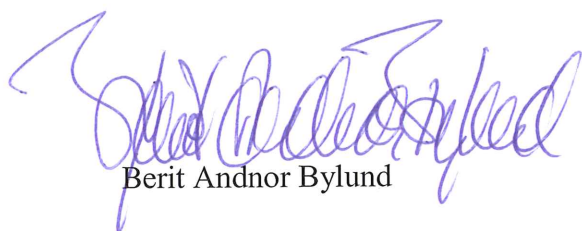
Överklagande

Detta beslut kan överklagas hos Regeringen, miljödepartementet, inom tre veckor från den dag kungörelse om beslutet varit införd i ortstidning.

Deltagande

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Berit Andnor Bylund.

I beslutet deltog även länsassessor Bengt Johansson, antikvarie Karl-Oskar Erlandsson samt naturvårdshandläggare Ingegerd Erlandsson, den sistnämnde som föredragande.

Berit Andnor Bylund

Ingegerd Erlandsson

Kungöres i länets författningssamling och ortstidning.

Bilagor:

1. Karta med naturreservatets avgränsning
2. Karta med skötselområden och anordningar för friluftslivet
3. Hur man överklagar

Naturresevatet Garnanäs

Ronneby kommun

Resevatets gränser

Beslutsbilaga 1

Beslutsbilaga 1

Naturresevatet Garnanäs
Ronneby kommun
**Skötselområden och
anordningar för friluftslivet**

- Information
- Markerad stig
- Reservatsgräns
- Skötselområden**
- 1. Naturbetesmark

0 25 50 100 150 200
Meter

Länsstyrelsen i Blekinge © Lantmäteriet

